

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

ایکسجی سنه: اوچنجی جلد

نومرو : ۳۴

۵ ایلول ۳۳۸

مهربانك عصيانى

بوتون مکه قادیلری کدر واضطراب اینجندیدی
بو قادیلر مسلمانیدلر ، مسلمانلک بوتون امرلرینه
رعایت کاردیلر . بو بوتون دین نامنه اک کوزل عهغه
لرینی ترک ایشلر ، اجداددن قاله مقدسانک هبسنی
اونوشلر ، بوتون ایمانک وبردیکی جذبه یله ، شوقله
هیچ، تأثر اوله دن، چکنه، دن بیلکلی بیلمه مشلر،
عادتلرینی بوزمشلر ، هر شی ، هر شی اونلرک
قولای کلدیدی . فقط آنجاق کبه دیوارندن مغانک
قادیلرلرینه تحمل ایده میورلردی . او مغلطات که بو
قادیلرک برر خاطرلری ، کنجکلری ، عشقنری ،
امیدلردی .

« عغان » اک مغنا بیلرینی بو قادیلردن برینک
صاحبی ، سوزی ویا کوزی ایچون سوله مش ، بو
قادیلردن برله اولان ماجراسنی اوکوزل مصراعلرده
آکلامشیدی . حسانده اوله ، امرؤ الفیسده
اوله ...

بوکون بوزلری بوروشوق ، بلری بوکوک ،
سسلری قیصیق وکوکلری سونوک اولان بو قادیلر
وقیله کنجکلر ، کوزلرلر ، کوکلری اک قوتل عشقله
یانلوردی . فقط بوتونرک کچمشدی . زمان هرشی
بیدردی . لکن بوتون بوسعدلر ، بودقیقلر ، بو
عشقلر اک کوزل خاطرلر حالنده بومغانک مصراعلرده
باشلایوردی . بو خاطرلرک مقدس کبه دیوارندن
ایندیرلری بو قادیلر ایچون چوق آبی شیدیدی .
آرقی اونلر کندیلرینی اوله دن اونوتولش کی بدبخت
بولوبورلردی .

بوتون مکلیلرجه کبه مقدسدی ، فقط قادیلر
ایچون یالکیز مقدس دکل دین قادر قوتل عشقله ده
معبودیدی . برآقشام مکک اک ایچنه بوفنا خبر یایلیدینی
وقت بوتون قادیلر نه اوله قلی بیلمه دیلر . هان
سوقاقره فیرلادیلر ، یک آواز اوله رق « فلاکت ،
آرقی بزه رعایت بوق ، عشقه حرمت بوق ... »
دیه باغیره باشلادیلر . بو مأیوس قادیلرک باشی
صهبان نامنده اختیار برقادیندی . مکده صهبان کوزل
صهبان دیرلردی . بو، کنجکلنده مکک اک کوزل

غایت واضح بر صورتده ذکر اولونیور . بوتون
تاریخلرده بوخصوصده متحد اولدینی حالده برقسیده
آل ساچوقه منتسب اولدینمزی سوله مسی یکدیگرینی
آعام ایدن معلوماندن عدایدله لدر . چونکه ساچوقلرده
اوغوزدرلر . بزی قایلردن یاپان آثار تاریخی ده
یکی بر زمانه عائد بولونیور .

بته عینی معلوماتی تأییدایدن « بهجة التواریخ »
صاحبی شکرالله افندی درکه ؛ بو ذاتکده ائرنده
عغانلیرک قایلردن اولدینی مشر هبچ برقیده تصادف
ایده مییز .

ماهدی وار

مسین نامی

قلمادونی اجلدن کوچر اولو (شولی) اتراکک الی
بک (بیک) خانه رئیسلی سامان شاه بن قیا آلیه
اوب (اوب) (اوب) (اوب) (کلب) (کلب) رومه کلدلر .
شوا یضاحانی دقتله او قوبه جی اولورسه قی عغانلیرک
قایی خان قبیله سندن دکل ساچوقلردن بر جزه
اولدینی آکلامه جفیز . بته عین اثرک برآز آشایینده :
« ارمغرلک بو سلطان علاءالدین کیه یارین فرامرز
(فرامرز) له دخی مناسبت نامسی (نامسی) وار
ایدی . « دیبه بر عباره کوریور ایسه کده اولسکی
عباره کی دکل اوزمانده ساچوق و عغانلیرلر سندن
مناسباتک بولوندینی شکنده آکلامق لازم کایر . فقط
اولسکی عباره عغانلیرک « آل ساچوقه منتسب » اولدینی
واضحاً کوستریور . ساچوقلر اوغوزلرک « قتی »
قبیله سندن اولدینی جهنله عغانلیرلر ده عنی قبیله دن
عد اتمک ایجاب ایدییور . بصورت قبول اولونورسه
استقلال مسئله لریده ده آکلاشلایان بر ملرزده
تحول ایش اولاجقدر . « چونکه لطفی پاشا »
تاریخنده « کون خان وصیتی و اوغوز توره سی
موجنبجه اوغوز نسلدن کیمسه اولیه جی خانق
و پادشاهلای قایی صوبی وارکن اوزکه بوی صوبه
دوشمز . « دیبه وبردیکی ایضاحات او قدر یاکلش
وچوروک اساسه مستدرکه ؛ برآز تأمل ایله بطلائی
آکلامه یاییز : اگر لطفی پاشا سلطان عغانله برابر
استقلال ایده منجمد ، صاروخان ، رضان اوغلرینک
اوغوز نسلنه منسوب اولدینی بیلش اولسه ایدی ؛
اوغوز توره سنی ائمه دیبه علیمهزه تحویل اغز
ایدی . [۳] او دورده اوغوز حقی قایی نسلنه
منسوب یالکیز سلطان عغان دکلدی ؛ حسام الدین
چوبان بک وسائر برچوق ذواتده قایی بویندندی .
حالوکه یو تاریکی ایضاحانی یعنی عغانلیرک ساچوق
نسلدن اولدینی قبول ایدرسک استقلال مسئله سی
دها مشروع بر شکل کیرمش اولور .

عنی مسئله یی تأیید ایدن بر ایکنجی وثیقه ده
وارد : یازید ثانی دورندن ده اول برزمانه عائد
اولدینی آکلاشلایان اسکی وقیعتدار بر « تواریخ آل
عغان » ده « اوغوز طایفه سی کم اعتدالو طایفه ایدیلر .
وهم حضرت رسالته اعتقادلری واردی . ماهان
شهرنده پادشاه ایدیلر . « دندیکی برآز آشاییده
« اوغوز طایفه سی کم وارد ؛ اعتدالولر ایدی .
کوچر اولوبو رکاردی . ماهان شهری کم چکیز
خاندن خراب اولندی . اول زمان ماهان شهرینک
پادشاهی سامان شاه ایدی کم عغانک دده سیدر . «
دنیلرک عغانلیرک قایی نسلدن اولدینی مشر هبچ
بر معلوماته تصادف ایده میوروز . عغانلیر « قایی » به
منسوب ایسه زمان اعتبارله اکثر تواریخدن اسکی
اولان شو ائره « قایی » نسلنه منسوبنرک ذکر
ایجاب ایتزی ایدی ؟ .. نه کم اوغوزلر منسوبنر
[۳] معافیله بو تحویل اوکا عائد دکلدی . باشقه
بر مؤرخ بونی یا عیشدرکه لطفی پاشا اوندن عیناً
اقتباسده بولوغشدر .

بوکون هر هانکی بر عغانی تاریخی آجاق اولور
ایسه ک عغانی تورکلرینک « قایی » قبیله سندن اولدینی
تصریح ایدن بر ائمه به تصادف ایده رز . بو ادعا
و ایضاح اوزون زمان حکم سوردیکی کبی اصلی
ائرلردن اقتباس ائتمک یوزندن بو کون بیلله دوام
ادوب کیدیور . تعمیق تدقیقاتی نتیجه سی اولارق
بو ایضاحانک ایلک دفعه بطلائی ادعا ایدن مرحوم
محمد عارف بک در .

فقط عارف بک ادعاسنی نشر ائتمش یالکیز
بیلکلیردن بعضیلرینه سوله مشدی . بوندن باشقه
یالکیز نجیب عاصم بکک اثباتنر بر ادعا سندن
صرف نظر ایدرسک هبچ بر ایضاحانه تصادف
ایده مدم . [۲] بو فغانت علمیه یی بیلته تن محمد عارف
بک تاریخ عغانی انجمنی نامنه (نجیب عاصم بکک برابر)
یازدینی ائره [ص ۱۵۷] « سالف الکر بهجة التواریخ
و تاریخ آل عغانده نه بویک ونه بویک منسوب اولدینی
عشیرتک اسمی مفید دکلدی . حتی اصلاً عائد اولدیلری
قایی شعبه سی بیلله ذکر ایدیلوب مهم برقره »
یازدینی سوبه رک شفاها ایضاح ایتدیک قناعتی برآز
تأیید ایدییور .

فی الحقیقه عغانی تاریخنک اک مهم واصل مأخذلری
تشکیل ایدن آثار بوخصوصده شایان دقت ایضاحانده
بولونیورلر ، که بونلری تدقیق ایدرسک بیلکلیر
خلافه برچوق معلوماته راست کله چکیز . مسئله یی
بالذات قارئلرکده تدقیق ایچین بوخصوصده وثائق
تاریخیه یی عیناً نقل ایله عمومی ایضاحانه کیریشه چکم .
اسعد افندی کبخانه نلک « ۲۰۸۰ » نومرو سندن
مفید « تواریخ آل عغان » نلک یازید ثانی دورنده
تألیف اولونمش اولسنه نظراً وثائق قدیمه مندن
اولدینی آکلاشلایور . که یوقاریده ایضاح ایتدیکم
آئاردن برینتی تشکیل ایدییور دیمکدر . بوکتابده
شو ایضاحه تصادف ایدییور :

« شول وقت کم سلطان محمود بن سبکتکین آل
سلجوقی بوز بک (بیک) مقداری خراسانه کچور
ددی (کچوردی ایدی) . آل ساچوقه منتسب اولان
(اولان) اتراکدن کوک آل خان اوندن طوارلو
ورزفلو بر طائفه بلاد ارمنیدن نواخی بلده (بلده)
اخلاطه نزول ادب (ادوب) یوزغش یل (بیل)
مقداری تا چکیز خان خروجندک (خروجندک)
انده قالدلر ، کلوب به وسنتای بهادری ایرنه (ایرانه)
مسلط ادب بلاد عجمله (عجمه) حضوری (حضور)

[۲] نجیب عاصم بکک ادعاسی « سلمان شاه » ک
آنادولو فامی « سلمان » اولدینی درکه بونی تأیید
ایده چک ائزده هنوز هبچ بروثیقه یوقدر . بناء علیه
بو ادعا برقول مجرد ماهیتنده در . اکثر وثیقه لرک
لسان و تاریخ اعتبارله یاکلشنی واضح اولان
« منشآت سلاطین » ده کی برفرمانک ساخته اولدینی
ادعا اتمک بو مدعای اثبات ایده چک برماهیتنده دکلدی .
حالوکه بوتون اک اسکی وثیقه لر سامان شاهی عغانلیرک
جدی کوسترمکده متجددرلر .